

14.11.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viite: OKM 096:00/2014, OKM/57/010/2014

Koulutuskeskus Salpauksen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitykset eduskunnalle laiksi koulutuksen rahoituksesta sekä laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta ovat kiinteästi sidoksissa toisiinsa. Niiden välillä on kuitenkin ristiriitaisuuksia mm. ajallisen ulottuvuuden osalta. Rakenteellisen uudistamisen osalta uusi järjestäjäverkko rakenne tulee voimaan vuonna 2017, vain yhden vuoden mahdollisella siirtymäajalla. Rahoituksen osalta koulutuksen järjestäjillä on usean vuoden mittaisen siirtymäajan turvin mahdollisuus sopeuttaa toimintansa uutta mallia vastaavaksi. Kaikkien lakiesitysten ja uudistusten pitää mahdollistaa koulutuksen joustava toteuttaminen työelämän ja yksilöiden tarpeista lähtien.

Lakiesityksessä ehdotetaan muutettavaksi lukiolakia, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia ja vapaasta sivistystyöstä annettua lakia. Lailla muutettaisiin lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevia säännöksiä. Lait tulevat esityksen mukaan voimaan 1.1.2017.

Lakiesityksessä todetaan että ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjäverkkoa tiivistetään. Tavoitteena on vahvojen ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjien toimintaedellytysten, yhteistyön ja laadun parantaminen ja jatko-opintoihin sekä työelämän tarpeisiin vastaavan koulutuksen valtakunnallisen ja alueellisen saavutettavuuden turvaaminen.

Koulutuskeskus Salpaus pitää perusteltuna sitä, että lakiesityksellä halutaan tehostaa koulutusjärjestelmän toimintaa ja suunnata resurssit sekä yksilön että työelämän tarpeisiin vastaavan laadukkaan koulutuksen järjestämiseen.

Lakiestys korostaa voimakkaasti sitä, että järjestämisluvien myöntäminen perustuu kokonaisharkintaan. Kriteerejä ei ole, eivätkä ne näin ollen ole koulutuksen järjestäjien tiedossa. Tämä heikentää järjestämisluvien hakemiseen ja arviointiin liittyvää läpinäkyvyyttä ja tasa-arvoisuutta koulutuksen järjestäjien välillä. Kriteeristö raja-arvoineen pitää olla olemassa ja järjestäjien tiedossa ennen kuin järjestämislupaprosessi voidaan käynnistää.

Määräaikainen järjestämislupa myönnetään esityksen mukaan vuodeksi. Mikäli koulutuksenjärjestäjä ei saa toistaiseksi voimassaolevaa toimilupaa, on huolehdittava opiskelijan oikeusturvasta suorittaa tutkinto loppuun mahdollisimman hyvin järjestelyin.

14.11.2014

Koulutuskeskus Salpaus pitää tärkeänä, että koulutuksen järjestäjä voi jatkossakin päättää ammatillisen perustutkinnon koulutuspaikkojen jaon koulutusluvan sisällä (oppilaitosmuotoinen ammatillinen peruskoulutus / näyttötutkintoperusteinen koulutus). Tämän lisäksi myös ammatillinen lisäkoulutus on perusteltua olla samassa koulutuksen järjestämisluvassa. Tämä malli mahdollistaa alueellisesti joustavan ja työelämän nopeasti muuttuvat tilanteet huomioon ottavan koulutuksen toteuttamisen. Saman luvan sisällä toimiminen edistää myös tutkinnon uudistuksen (TUTKE2) tavoitteiden toteuttamisen.

Koulutuskeskus Salpaus pitää tärkeänä, että nuorilla on jatkossakin aito mahdollisuus valita oppisopimuskoulutus. Tämä edellyttää oppisopimuskoulutuksen koulutusluvan sisältymistä samaan lupaan muun ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen luvan kanssa. Näin varmistetaan koulutusjatkumo ja koulutuksen järjestäjän mahdollisuus reagoida joustavasti alueellisiin työelämän osaamistarvemuutoksiin ja ehkäistä nuorten syrjäytymistä. Erityisesti tulee varmistaa 15–21 vuotiaiden oppisopimukset sekä 2+1 ja muiden vastaavien mallien jatkuminen. Jos oppisopimus purkautuu työn päättymisen vuoksi, on tärkeää, ettei nuori jää ”tyhjän päälle” ilman opiskelupaikkaa.

Lausunnon keskeinen sisältö

Koulutuskeskus Salpaus pitää perusteltuna sitä, että lakiesityksellä halutaan tehostaa koulutusjärjestelmän toimintaa ja suunnata resurssit sekä yksilön että työelämän tarpeisiin vastaavan laadukkaan koulutuksen järjestämiseen.

Lakiestys korostaa voimakkaasti sitä, että järjestämis lupien myöntäminen perustuu kokonaisharkintaan. Kriteerejä ei ole, eivätkä ne näin ollen ole koulutuksen järjestäjien tiedossa. Tämä heikentää järjestämis lupien hakemiseen ja arviointiin liittyvää läpinäkyvyyttä ja tasa-arvoisuutta koulutuksen järjestäjien välillä. Kriteeristö raja-arvoineen pitää olla olemassa ja järjestäjien tiedossa ennen kuin järjestämis lupaprosessi voidaan käynnistää.

Koulutuskeskus Salpaus pitää tärkeänä, että koulutuksen järjestäjä voi jatkossakin päättää ammatillisen perustutkinnon koulutuspaikkojen jaon koulutusluvan sisällä (oppilaitosmuotoinen ammatillinen peruskoulutus / näyttötutkintoperusteinen koulutus). Tämän lisäksi myös ammatillinen lisäkoulutus on perusteltua olla samassa koulutuksen järjestämisluvassa. Tämä malli mahdollistaa alueellisesti joustavan ja työelämän nopeasti muuttuvat tilanteet huomioon ottavan koulutuksen toteuttamisen. Saman luvan sisällä toimiminen edistää myös tutkinnon uudistuksen (TUTKE2) tavoitteiden toteuttamisen.

Koulutuskeskus Salpaus pitää tärkeänä, että nuorilla on jatkossakin aito mahdollisuus valita oppisopimuskoulutus. Tämä edellyttää oppisopimuskoulutuksen koulutusluvan sisältymistä samaan lupaan muun ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen luvan kanssa.

14.11.2014

Näin varmistetaan koulutusjatkumo ja koulutuksen järjestäjän mahdollisuus reagoida joustavasti alueellisiin työelämän osaamistarvemuutoksiin ja ehkäistä nuorten syrjäytymistä.

Kokonaisuudessaan Koulutuskeskus Salpaus pitää lakiesitystä oikeansuuntaisena koulutusjärjestelmän toimivuuden ja resurssien tehokkaamman suuntaamisen lähtökohtana. On tärkeää varmistaa, että ammatillisen koulutuksen järjestäjillä on riittävät toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset laadukkaan alueen tarpeita vastaavan koulutuksen järjestämiselle.

Lahdessa 14.11.2014

Päijät-Hämeen koulutuskonserni
-kuntayhtymä

Martti Tokola
toimitusjohtaja

Koulutuskeskus Salpaus

Päivi Saarelainen
rehtori

